

Caravaggio elkészíti az elveszett képek leltárát

[2014. július]

Robert Woodruffnak

1.
Virágváza virágokkal, de valójában csak a harmatcseppek
jégfehér fénye.
Elveszett.
2.
Fiú, nem az, egy másik, szép ajkú ez is, buja körtét hámoz.
Elveszett.
3.
Francesco Maria Del Monte, portré. Teljes nevén: Francesco Maria
Bourbon Del Monte Santa Maria. Tudós, az aranycsinálás megszállottja,
bíboros. Egy hitetlen pap, olykor viszont kifejezetten ember.
Erekcióböjt: ezt a szót tőle tanultam.
Elveszett.
4.
Lány lanttal. Ki ez a lány? És a lant? Léna? Nem, dehogy. Giuditta,
talán.
Mindegy, elveszett.
5.
Egy fogadós, portré. A szállás fejében. Elveszett. Túlfizettem.
Elveszett, nem baj.
6.
A bűnbánó Mária Magdaléna, egy másik, menekülés közben festettem,
már mint gyilkos, gyilkos és halálra ítélt, modell nélkül. Nem Léna, azt
nem lehet még egyszer. Az a pillanat, amikor visszanyeri a szüzességét,
és a lélek minden fényével szétterül az arcán: ezt csak Léna tudta,
senki más. Nem értették, észre sem vették.
Elveszett.
7.
Egy feltámadt Krisztus, az országúton csatangol, egyedül, szomorúan;
egy csont-és-bőr kutya vagy más kóbor állat, tébolyodott herceg,
felismerhetetlen. Elveszett. Egyetlen feltámadás, amit festettem.
Elveszett, tudhattam volna.
8.
Az égi szerelem legyőzi a földi szerelmet. Nem emlékszem, kinek
festettem. Scipione Borghese? Elveszett. Másfelől meg a francokat
győzi le az égi szerelem a földi szerelmet. Az égi szerelmet csak a tiltott
szerelemben tapasztaltam meg, semmi másban. Eltűnni egy másikban,
vakon, fejvesztve, és nem térni vissza soha többet. De aztán vissza-
térsz,
és véged van. Nem nyersz bocsánatot. Az égi szerelem, na igen, nem
győz le semmit. Én mindenestre megpróbáltam.
Elveszett.
9.
Szent Máté és az Angyal, San Luigi dei Francesi, Contarelli-kápolna.
Nem elfelejteni. Fölhelyezték az oltárra, leleplezték, sok tömjénnel
felszentelték, majd harmadnapon levették. Egy nagy Szent Máté,
unott gyermekangyal diktálja neki az Írást. Lebombázták.
A legboldogabb vászon, amit valaha ecsettel megérintettem.
San Matteo e Angelo. Koszos lábú, prosztó fejű, írástudatlan
paraszt. Sötét pincébe zárták, harmadnapon. Nagy félreértés...!
Azután meg lebombázták, Berlinben, a Kaiser-Friedrich Múzeummal
együtt. Berlint 363 bombatámadás érte, sokáig tartott, míg végre
eltalálták az én Szent Mátémat. Így céloznak ezek. És eltalálták az
angyalt is. Valami fekete-fehér másolat maradt a festményről: fekete-
fehér...! Csoda! Maqa a tökély. Elképzelni is gyönyörűség. Tudtam,

tudtam, tudtam. Mindig is tudtam, hogy van fekete és fehér, és hogy van fekete-fehér. Tudtam, hogy csak fekete és fehér van, a többi a fény mocska, és nem számít. Tudtam, tudtam, tudtam, hogy a fény fekete-fehér. Fény-kép lett, végre. Akik énutánam jönnek, a fekete-fehér festői, a formák elszánt elhagyói, bizony erősebbek nálam. Nem vagyok méltó, hogy sarujuk szíját megoldjam. Én olajjal kereszteltem, ők tűzzel.

Elveszett.

10.

Egy Phyllis, szédületes. Fillide Melandroni, a drága perditá. Soha nem tartott vissza magából semmit, mint a legnagyobb szentek. Kaiser-Friedrich Múzeum, Berlin, lebombázták.

Elveszett.

11.

Krisztus az Olajfák hegyén. Berlin, lebombázták. Berlin, Berlin...!

Elveszett.

12.

Szent Péter keresztre feszítése, első változat. Elveszett. Még keresik, de nem találják.

Jobb, ha nem.

13.

Alof de Wignacourt, a Szent János lovagok 54. nagymestere, páncélzat nélkül, teljes ornátusban, valami trónszéken ülve. Málta, Lavaletta. Felbaszódott, amikor készen látta. Mintha meztelen lennék, bazmeg, ordította az arcomba. Ezt értem, in concreto, felbaszódás alatt. Igaza volt.

Elveszett.

14.

Szent Jeromos, a második változat, egyedül, a koponyával. Az oroszlánt, akinek Jeromos kihúzta a lábából a tövist, és aki hálából hűséges szolgája lett, elhagytam. A koponya a képen Jeromos fejének a tökéletes

mása. Nem vette észre senki.

Elveszett.

15.

Szent Jeromos, a harmadik, könyvet ír. Miért festettem ennyi Szent Jeromost? A saját meztelen fejcsontja ez is, önsiméltés, nem bírtam elszakadni. Abból jönnek a fekete szavak, a koponyából. Jeromos papírra veti a halált, talán.

Elveszett.

16.

Egy semmitmondó portré, VIII. Kelemen pápa. Nem bocsátott meg. Menekülnöm kellett, a végnek végéig. Nincs bocsánat. Ha meg van, már késő. Tehát nincs. Semmi viszolygás, gyáva kép, Kelemen pápa.

Elveszett.

17.

Dávid, félalak. Cecco? Semmi nem jut az eszembe róla. Hol vagy, Cecco?

Elveszett.

18.

Fiatal férfi, narancsvirág-füzérrel. Nocsak! Vajon a derekán? Nem emlékszem. Ugyan ki lehetett ez a formás fenekű fiú?

Elveszett.

19.

Szent András keresztre feszítése. Az andráskereszt, igen, emlékszem. Mindenki andráskereszt. András, valamennyi. Néma X. A faácsolat nem

látszott, pedig megfestettem, nem lehet másként: úgy vittem fel rá az újabb réteget, Andrást. Az ember mint az elhúzódó Isten-kíséret mártírja; valami ilyesmi, azt hiszem.

Elveszett.

Kategoria: vers, próza
Denumire autor: Visky András

Látó Szépirodalmi Folyóirat